

Силабус курсу
«Людина і навколишнє середовище»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»

Дні занять: понеділок, ауд. 602, I пара,
вівторок, ауд.602, III пара

Консультації: четвер V пара, ауд. 602

Рік навчання: I, Семестр:II

Кількість кредитів:3, 90 год. Мова викладання: українська

Керівник курсу

кандидат біологічних наук, викладач
Чень Ірина Богданівна

**Контактна
інформація**

iryachen35@gmail.com +380974161648

Опис дисципліни

Дисципліна «Людина і навколишнє середовище» спрямована на формування у бакалаврів базових теоретичних знань, які дозволяють сформулювати уявлення щодо природи суспільства як соціальної системи та навичок здійснення відбору необхідних методів для проведення опитувань і аналізу одержаної інформації, вмінь працювати з різними джерелами інформації, навичків індивідуальної та групової роботи при засвоєнні учбового матеріалу, вмінь аргументовано відстоювати свою позицію.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1. Основи екології			
2/2	1. Екологія як наука	Знати предметну область дослідження екології, її структуру та категоріальний апарат. Знати види та методи екологічних досліджень, історію розвитку екології як науки. Вміти аналізувати міждисциплінарні зв'язки екології та їх особливості.	Тести, презентації
2/2	2. Організм та середовище	Знати основні етапи та напрями розвитку соціології. Сформулювати знання про основні етапи становлення соціологічної науки, основні теоретико-методологічні підходи до аналізу суспільства, його явищ та процесів. Вміння працювати з джерелами інформації та аналізувати інформацію.	Тести, презентації, кросворди

0/2	3. Популяційний рівень організації біологічних видів.	Знати основні показники характеристики популяції. Вміти охарактеризувати структуру популяції. Пояснювати динамічні процеси популяції.	Кейси, тести, презентації
0/2	4. Екологічні проблеми людства.	Знати причини та фактори виникнення екологічних проблем. Вміти пояснити суть екологічних проблем людства. Пропонувати шляхи вирішення екологічних проблем людства.	Тести, кейси, презентації
0/2	5. Екологічна ситуація в Україні.	Розуміти причини екологічної кризи в Україні. Вміти аналізувати джерела забруднення довкілля. Пропонувати шляхи вирішення екологічних проблем в Україні.	Тести, кейси, презентації

Змістовий модуль 2. Вікова фізіологія

2/2	1. Предмет, методи та завдання вікової фізіології. Загальні закономірності росту та розвитку дітей і підлітків.	Знати предмет і завдання вікової фізіології. Зв'язок вікової фізіології з психологією, педагогікою. Поняття про структурну і функціональну організацію організму. Організм як єдине ціле. Єдність організму і навколишнього середовища. Основні життєві процеси: обмін речовин, саморегуляція, гомеостаз і регуляція функцій в організмі людини. Поняття про ріст і розвиток дитячого організму. Ознайомитись з гетерохронним і гармонічним розвитком дітей. Акселерація та ретардація організму. Вікова періодизація розвитку організму. Ріст і пропорції тіла на різних етапах розвитку. Класифікація критичних періодів онтогенезу людини. Вікова періодизація індивідуального розвитку.	Тести, усне опитування
0/2	2. Фізіологія нервової системи людини, її вікові особливості.	Знати біологічне значення центральної нервової системи для людини. Загальний план будови центральної нервової системи: головного та спинного мозку та їх функціональні вікові особливості. Будова і функція нервових клітин. Вікові особливості розвитку центральної нервової системи людини.	Тести, усне опитування

0/2	3. Ендокринна та імунна системи, вікові особливості	Знати біологічне значення залоз внутрішньої секреції. Загальні закономірності діяльності залоз внутрішньої секреції. Поняття про гормони і механізми їх дії. Вікові особливості будови і функцій ендокринних залоз. Регуляція діяльності ендокринних залоз. Поняття про гіпо- і гіперфункцію залоз внутрішньої секреції.	Тести, усне опитування
0/2	4. Органи дихання і серцево-судинна система, вікові особливості.	Знати значення і загальну будову дихальної системи. Механізм вдиху та видиху. Життєва ємність легень. Частота дихання і хвилинний об'єм дихання. Вікові особливості органів дихання. Гігієнічне значення повітряного середовища в приміщенні як профілактика захворювань органів дихання дітей та підлітків. Вплив фізичної роботи на розвиток дихання у дітей та підлітків. Внутрішнє середовище організму. Вікові особливості крові та кровообігу. Кров, її значення, склад, загальні властивості. Будова і робота серця, його вікові особливості. Значення системи кровообігу. Поняття про пульс та тиск крові.	Тести, усне опитування
0/2	5. Органи травлення, вікові особливості.	Знати загальний план будови системи органів травлення. Травлення у ротовій порожнині. Вікові особливості формування зубів. Догляд за ротовою порожниною. Становлення функцій шлунка у різні вікові періоди. Вплив характеру їжі на процес травлення у шлунку. Роль печінки і підшлункової залози у травленні. Особливості їх функціонування в різні періоди розвитку дитини. Кишечник, його ріст та розвиток	Тести, усне опитування
0/2	6. Опорно-руховий апарат, вікові особливості	Знати загальні відомості про опорно-руховий апарат. Частина скелету і їх розвиток. Будова і вікові особливості скелета. М'язова система, її будова та функції. Будова і скорочення м'язів. Вікові особливості швидкості, точності виконання рухів. Особливості реакції організму на фізичні навантаження у різні вікові періоди. Поняття про втому.	Тести, усне опитування

		Порушення опорно-рухового апарату у дітей та підлітків та їх профілактика.	
Змістовий модуль 3. Основи валеології			
0/2	1.Здоров'я. Критерії здоров'я.	Знати визначення здоров'я, хвороби. Складові здорового способу життя. Антропометрія. Вміти вимірювати артеріальний тиск, пульс. Визначати стан дихальної системи за допомогою проб Генчі і Штанге. Критерії здоров'я травної, сечовидільної систем та опорно-рухового апарату.	Тести, усне опитування
0/2	2.Принципи раціонального харчування Розрахунок енерговитрат	Знати основні нутрієнти харчування., вимоги до харчового раціону, режиму харчування. Вміти розраховувати свою потребу в енергії і основних нутрієнтах.	Тести, усне опитування
0/2	3.Складання харчового раціону	Вміти складати реальний і ідеальний харчовий раціон, правильно поєднувати продукти харчування	Тести, усне опитування
0/2	4.Визначення фізичної працездатності і стану серцево-судинної системи	Вміти визначати стан серцево-судинної системи за допомогою ортостатичної проби, проби із 20 присіданнями та проби із задишкою	Усне опитування
0/2	5.Акцентуації характеру Визначення темпераменту	Вміти визначати акцентуації характеру та тип темпераменту. Знати їх класифікацію та вміти застосовувати у навчально-виховному процесі	Усне опитування
0/2	6.Масаж. Загартування	Знати види і основні прийоми масажу. Вплив масажу на організм людини. Користь загартування. Принципи загартування. Види загартування.	Тести, кейси, презентації
0/2	7.Профілактика абортів і венеричних захворювань	Знати методи запобігання небажаної вагітності. Шляхи заражень венеричними захворюваннями. Профілактика.	Тести, кейси, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 7	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 11	Здатність до міжособистісної взаємодії
ПРН 12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот
ПРН 14.	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології

Літературні джерела

- Білявський Г.О. та ін. Основи екології: Підручник. – К.: Либідь, 2005. – 408с.
- Запольський А.К., Салюк А.І. Основи екології: Підручник. – К.: Вища школа, 2003. – 358с.
- Кучерявий В.П. Екологія. – Львів: Світ, 2001. – 500с.
- Мусієнко М.М., Серебряков В.В., Брайон О.В. Екологія. Охорона природи: Словник-довідник. – К.: Т-во „Знання”, 2002. – 550с.
- Стратегія сталого розвитку України. –Указ Президента України від 2015 року.
- Сухарев С. М., Чундак С. Ю., Сухарева О. Ю. Техноекологія та охорона навколишнього середовища. – Львів: Новий Світ – 2000, 2005. – 255с.
- Грушко В.С. Здоров'я людини і основи здорового способу життя. Тернопіль, 2016. – 368 с.
- Дробінська А.О. Анатомія і вікова фізіологія. К,2015. – 420 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 5 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	
Модуль 1 – розв’язки практичних завдань, виконання тестів, презентації до тем	33
Модуль 2 – розв’язки практичних задач, презентації до тем	33
Модуль 3 – виконання лабораторно-практичних робіт	34